

**“Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш тўғрисида”
Ўзбекистон Республикасининг Қонунининг тартибга солиш
таъсирини баҳолашдан ўтказиш бўйича
ҲИСОБОТ**

1-боб. Умумий маълумотлар

1.	Қабул қилинган норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг (бундан буён матнда норматив-ҳуқуқий ҳужжат деб юритилади) тартибга солиш таъсирини баҳолашни (бундан буён матнда ТСТБ деб юритилади) амалга оширувчи давлат органи ёки ташкилоти номи	Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Кадастр агентлиги ҳамда Кадастр агентлигининг Давлат кадастрлари палатаси
2.	Норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг тури, номи ва реквизитлари	“Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш тўғрисида” Ўзбекистон Республикасининг Қонуни
3.	Норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг лойиҳаси ишлаб чиқилганда тайёрланган ТСТБ бўйича ҳисобот ва ТСТБ тўғрисида хулосалар мавжудлиги тўғрисида маълумот	Мазкур норматив-ҳуқуқий ҳужжат ишлаб чиқилганда норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳалари ва қабул қилинган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни тартибга солиш таъсирини баҳолаш тартиби жорий этилмаганлиги сабабли норматив-ҳуқуқий ҳужжат ишлаб чиқилганда ТСТБ бўйича ҳисобот тайёрланмаган ва ТСТБ тўғрисида хулосалар мавжуд эмас. <i>(Ушбу норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳаси Кадастр агентлигининг 2021 йил 18 февралдаги 02-10-746-сон хати билан Вазирлар Маҳкамасига киритилган. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Тартибга солиш таъсирини баҳолаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-5025-сон қарори 2021 йил 15 мартда қабул қилинган.)</i>
4.	Норматив-ҳуқуқий ҳужжатни ТСТБдан ўтказиш учун асос	Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Тадбиркорлик соҳасидаги мажбурий талабларни қисқартириш ҳамда лицензиялаш ва рухсат бериш тартиб-таомилларини соддалаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2024 йил 9 январдаги ПФ-8-сон Фармониغا 2-илованинг 4-позицияси
5.	Тартибга солиш таъсир кўрсатаётган объектлар ва/ёки субъектлар (манфаатдор томонлар)	рўйхатдан ўтказиш ҳаракатларини амалга ошириш ваколати берилган давлат органи; <i>(Кадастр агентлигининг Давлат кадастрлари палатаси кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш бўйича орган ҳисобланади)</i> ҳуқуқ эгалари; <i>(кўчмас мулк объектларига эгалик қилувчи жисмоний ва юридик шахслар ва белгиланган тартибда давлат мулкига эгалик қилувчи субъектлар)</i>

2-боб. Тартибга солиш мақсадларига эришилганлиги ва натижадорлиги тўғрисида маълумотлар

6. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг амал қилиши натижасида эришилган мақсадлар ва кўрсаткичлар:					
Лойиҳаси ишлаб чиқилган даврда қўйилган мақсадлар	Прогноз қилинган индикатив кўрсаткичлар	Қўйилган мақсадларга эришилганлиги тўғрисида маълумот	Эришилган индикатив кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Ҳисоблаш усуллари
Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларнинг давлат рўйхатидан ўтказиш натижасида ҳуқуқларнинг давлат томонидан кафолатланиши, мулкдорлар ҳуқуқларининг ҳимояланиши ҳамда кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказишнинг қонун билан кафолатланган тартибини ўрнатиш.	8 411 224 та кўчмас мулк объекти мавжуд. 5 524 341 та давлат рўйхатидан ўтказилган объектлар 2 886 883 та давлат рўйхатидан ўтказилмаган объектлар <i>(2 408 071 та объектнинг ҳуқуқий ҳужжати мавжуд эмас)</i>	Қонуннинг 10-моддаси билан давлат рўйхатидан ўтказилиши лозим бўлган ҳуқуқлар ёки чекловлар аниқ белгиланиб, мазкур ҳуқуқлар ёки чекловларни давлат рўйхатидан ўтказиш бўйича Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 2 сентябрдаги 535-сон қарори билан Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш бўйича давлат хизматлари кўрсатишнинг маъмурий регламенти тасдиқланди.	2023 йилда 795 160 та кўчмас мулк объектига бўлган ҳуқуқлар давлат рўйхатидан ўтказилди. <i>(2022 йилда 783 703 та кўчмас мулк объектига бўлган ҳуқуқлар давлат рўйхатидан ўтказилган)</i>	дона	Қонун қабул қингандан кейин 1 йил давомида кўчмас мулк бозорини янада ривожлантиришда ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш 11 457 тага (1,5 %) кўпайди.

7. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатдаги тартибга солиш усулини қўллашда вужудга келган ижобий ва салбий оқибатлар таҳлили:	
Ижобий	Салбий
1. “Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни билан кўчмас	1. Қонуннинг 10-моддасида давлат рўйхатидан ўтказиладиган ҳуқуқ ва чекловлар белгиланган бўлиб, мазкур ҳуқуқлар жумласига “бепул фойдаланиш ҳуқуқи” ҳам киритилган.

мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан соҳасидаги муносабатлар қонун даражасида тартибга солинди.

2. Давлат рўйхатидан ўтказиладиган ҳуқуқ ва чекловларнинг, шунингдек ҳуқуқ белгиловчи ҳужжатларнинг аниқ рўйхати белгиланди.

3. Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш, кўчмас мулкни бўлиш, кўчмас мулкни бирлаштиришнинг талаблари белгиланди.

Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш бўйича 2023 йилда **795 160 та**, 2024 йил I чорагида **199 940 та** давлат хизматлари кўрсатилган.

4. Мулкдорларга қулайлик ва имконият яратиш мақсадида, қонун билан қурилиши тугалланмаган объектларга бўлган ҳуқуқни давлат рўйхатидан ўтказиш мумкинлиги белгиланди.

5. Кўчмас мулкни бўлиш, бирлаштириш ва уларнинг янги чегараларини белгилаш бўйича давлат хизматларини кўрсатиш тартиб-таомиллари белгиланиши уларни бозор активига айлантириш, кўчмас мулк бозорини ривожлантиришга хизмат қилмоқда.

6. Қонун билан кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказишда юзага келадиган низоларни комиссия томонидан, комиссия қароридан норози бўлганда Апелляция комиссияси томонидан кўриб чиқиш бўйича судгача ҳал қилиш механизми белгиланди.

Қонун ижроси юзасидан Вазирлар Маҳкамасининг 2023 йил 29 августдаги 426-сон қарори қабул қилинди.

Мазкур тартиб орқали жисмоний ва юридик шахслар кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш вақтида юзага келадиган низоларни ҳал этиш мақсадида ариза ва шикоятлар билан кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказишда юзага келадиган низоларни кўриб чиқувчи комиссияга мурожаат қилишлари мумкин.

Мазкур ҳуқуқни давлат рўйхатидан ўтказиши учун текин фойдаланиш (ссуда) шартномаси асос бўлади.

Шунингдек, Фуқаролик қонунчилигида “бепул фойдаланиш” тушунчаси мавжуд эмас.

Фуқаролик кодексининг 617-моддасида бир тараф иккинчи тарафга ашёни вақтинча текин фойдаланиш учун бериш мажбуриятини олиши, иккинчи тараф эса бу ашёни қандай олган бўлса, шундай ҳолатда ёки шартномада назарда тутилган ҳолатда қайтариб бериш мажбуриятини олиши текин фойдаланиш (ссуда) шартномаси эканлиги белгиланган.

“Бепул фойдаланиш ҳуқуқи” тушунчаси пул билан боғлиқ бўлмаган бошқа мажбуриятларни юклаш мумкинлиги сифати таҳлил қилинишига олиб келади.

2. Қонунининг 34-моддасида:

а) қурилиш амалга оширилмаган ер участкасига нисбатан юридик шахсни рўйхатдан ўтказган давлат органининг ушбу юридик шахс тугатилганлиги тўғрисидаги маълумотлари ер участкасига бўлган ҳуқуқларнинг бекор қилинишини белгиловчи ҳужжат сифатида белгиланган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 24 августдаги ПФ–198-сон Фармонининг 1-бандида юридик шахс тугатилиши муносабати билан унинг ер участкасига (қишлоқ хўжалиги ерларидан ташқари) бўлган ҳуқуқларини бекор қилиш бўйича талаблар 2022 йил 1 сентябрдан бошлаб бекор қилинган.

Юридик шахс тугатилиши муносабати билан унинг ер участкасига (қишлоқ хўжалиги ерларидан ташқари) бўлган ҳуқуқлари юридик шахс муассисларига (иштирокчиларга) ўтказилади.

б) ер участкасига бўлган ҳуқуқларнинг бекор қилинишини белгиловчи ҳужжатлар рўйхати белгиланган бўлиб, ер участкасини жамоат эҳтиёжлари учун олиб қўйиш тўғрисида халқ депутатлари вилоят ва Тошкент шаҳар Кенгашларининг қарори ёки ер участкасини олиб қўйиш тўғрисида вилоятлар ва Тошкент шаҳар

Мазкур тартибнинг мавжудлиги юзага келган низоларни ҳал қилишнинг муқобил имкониятларини яратилишига, судларда иш ҳажмини мақбуллаштирилишига ҳамда жисмоний ва юридик шахсларнинг судларга мурожаат қилмасдан давлат божини ҳамда мулкдорлар вақтини тежаб қолинишига олиб келди.

2023 йил давомида ҳудудий комиссиялар томонидан **451 та** жисмоний ва юридик шахсларнинг аризалари кўриб чиқилган.

Шундан, ҳудудий комиссиялар қароридан норози бўлган **22 та** (4,8%) шахслар томонидан Апелляция комиссиясига мурожаат қилинган бўлиб, Апелляция комиссияси томонидан **20 та** ҳолатда (90%) жисмоний ва юридик шахслар фойдасига ҳал этилган.

Низоларни коллегиал тарзда кўриб чиқиш ҳамда комиссия қарори юридик оқибат келтириши туфайли комиссия таркиби Давлат кадастрлари палатаси, Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлиги, Адлия вазирлиги, Солиқ қўмитаси ҳамда Адвокатлар палатаси масъул ходимларидан ташкил этилган.

7. Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш бўйича ISO 19152 (LADM) халқаро стандарти асосида Кадастр ва рўйхатдан ўтказишнинг интеграциялашган ахборот тизими (UZKAD) ишлаб чиқилди.

UZKAD тизими орқали республиканинг умумий **44,9 млн** гектар ер майдонидан **42,7 млн** гектари ёки 95 фоизининг электрон харитаси яратилиб, **40,4 млн** гектари давлат рўйхатидан ўтказилди.

8. Бугунги кунда кадастр базасида ҳисобга олинган кўчмас мулк объектлари сони **8,4 млн. тадан** ошди ва улар тўғрисидаги маълумотлар солиқ органларига онлайн тақдим этиб келинмоқда.

ҳокимларининг қарори ер участкасига бўлган ҳуқуқларнинг бекор қилинишини белгиловчи ҳужжат сифатида белгиланган.

“Ер участкаларини компенсация эвазига жамоат эҳтиёжлари учун олиб қўйиш тартиб-таомиллари тўғрисида” Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 31-моддасида Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесининг, маҳаллий Кенгашнинг кўчмас мулк объектини бузиш ҳақидаги қарори бузиладиган кўчмас мулк объектига нисбатан мулкый ҳуқуқларнинг ва бошқа ашёвий ҳуқуқларнинг тугатилиши учун асос бўлиши белгиланган.

3. Қонуннинг 50-моддасида кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларга оид чекловни давлат рўйхатидан ўтказиш учун асослар келтириб ўтилган бўлиб, мазкур асослар жумласига Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, тегишли вилоят, Тошкент шаҳар ёки туман (шаҳар) ҳокимлиги ва ҳуқуқ эгаси ўртасида ер участкаларини жамоат эҳтиёжлари учун олиб қўйиш бўйича тузилган ҳамда нотариал тасдиқланган икки томонлама битим келтириб ўтилмаган.

“Ер участкаларини компенсация эвазига жамоат эҳтиёжлари учун олиб қўйиш тартиб-таомиллари тўғрисида” Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 22-моддасида Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесининг, маҳаллий Кенгашнинг ер участкасини олиб қўйиш тўғрисидаги қарори қабул қилингандан кейин Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, тегишли вилоят, Тошкент шаҳар ёки туман (шаҳар) ҳокимлиги ва ҳуқуқ эгаси ўртасида икки томонлама келишув имзоланиб, келишув нотариал тартибда тасдиқланиши ҳамда ер участкасида жойлашган кўчмас мулкни бошқа шахсга ўтказишга нисбатан тақиқ қўйилиши белгиланган.

4. Қонуннинг 69-моддасида судларда кўриб чиқилган ёки кўриб чиқиляётган кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш билан боғлиқ бўлган низолар Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказишда юзага келадиган

	<p>низоларни кўриб чиқувчи комиссия томонидан такроран кўриб чиқилмаслиги белгиланган.</p> <p>Аммо Қонунда комиссиянинг қароридан норози бўлган манфаатдор шахс ёки рўйхатдан ўтказувчи томонидан берилган мурожаатларни кўриб чиқувчи коллегиял орган ҳисобланган Апелляция комиссияси томонидан судларда кўриб чиқилган ёки кўриб чиқиладиган кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш билан боғлиқ бўлган низолар такроран кўриб чиқилиши ёки кўриб чиқилмаслиги белгиланмаган.</p> <p>5. Фуқаролик кодексининг 84-моддаси ҳамда “Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 7-моддасида кўчмас мулкка эгалик ҳуқуқи ва бошқа ашёвий ҳуқуқлар, бу ҳуқуқларнинг вужудга келиши, бошқа шахсларга ўтиши, чекланиши ва бекор бўлиши давлат рўйхатидан ўтказилиши лозимлиги белгиланган.</p> <p>Шунингдек, Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 68¹-моддаси билан кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказишни амалга оширувчи органга ер участкасига, бино ва иншоотга бўлган ҳуқуқни давлат рўйхатидан ўтказиш учун ўз вақтида мурожаат этмаслик маъмурий жавобгарликка сабаб бўлиши белгиланган.</p> <p>Аммо амалдаги Қонун ҳужжатларида жисмоний ва юридик шахсларда кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқлар юзага келгандан, бошқа шахсга ўтгандан, чеклангандан ва бекор қилингандан сўнг қанча муддатда кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш учун мурожаат қилишилари лозимлиги белгиланмаган.</p>
--	---

**Маълумотлар манбалари: Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Кадастр агентлиги*

3-боб. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг самарадорлиги (фойда ва харажат таҳлили) тўғрисида маълумотлар

8.	Норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг амал қилиши муносабати билан келтирилган фойда ва (ёки) юзага келган харажатларнинг тавсифи
----	--

		Миқдорий кўрсаткичлар	
		Бир марталик	Даврий
Бевосита харажатлар			
Харажат тури	Манфаатдор томонлар (сони)		
<p>1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 24 августдаги ПФ–198-сон Фармонининг 1-банди билан юридик шахс тугатилиши муносабати билан унинг ер участкасига (қишлоқ хўжалиги ерларидан ташқари) бўлган ҳуқуқларини бекор қилиш бўйича талаблар бекор қилинган бўлиб, “Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 34-моддасида юридик шахс тугатилганлиги тўғрисидаги маълумотлар ер участкасига бўлган ҳуқуқларнинг бекор қилинишини белгиловчи ҳужжат сифатида белгиланган.</p>	5 524 341 та кўчмас мулк объектининг ҳуқуқ эгалари	×	×
<p>2. “Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 10-моддасида давлат рўйхатидан ўтказиладиган ҳуқуқ ва чекловлар белгиланган бўлиб, мазкур ҳуқуқлар жумласига “бепул фойдаланиш ҳуқуқи” киритилган ҳамда мазкур ҳуқуқни давлат рўйхатидан ўтказиши учун текин фойдаланиш (ссуда) шартномаси асос бўлади.</p> <p>Шунингдек, фуқаролик қонунчилигида “бепул фойдаланиш” тушунчаси мавжуд эмас.</p>		×	×
<p>3. “Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 34-моддасида ер участкасига бўлган ҳуқуқларнинг бекор қилинишини белгиловчи ҳужжатлар рўйхати белгиланган бўлиб, мазкур моддада ер участкасига бўлган ҳуқуқларнинг бекор қилинишини белгиловчи ҳужжатлар рўйхатига Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесининг, маҳаллий Кенгашнинг кўчмас мулк объектини бузиш ҳақидаги қарори киритилмаган.</p>		×	×

<p>4. “Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунида коллегиял орган ҳисобланган Апелляция комиссияси томонидан судларда кўриб чиқилган ёки кўриб чиқиладиган кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш билан боғлиқ бўлган низолар такроран кўриб чиқилиши ёки кўриб чиқилмаслиги белгиланмаган.</p>		<p>×</p>	<p>×</p>
<p>5. “Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 50-моддасида Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларга оид чекловни давлат рўйхатидан ўтказиш учун асослар келтириб ўтилган бўлиб, мазкур асослар жумласига Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, тегишли вилоят, Тошкент шаҳар ёки туман (шаҳар) ҳокимлиги ва ҳуқуқ эгаси ўртасида ер участкаларини жамоат эҳтиёжлари учун олиб қўйиш бўйича тузилган ҳамда нотариал тасдиқланган икки томонлама битим келтириб ўтилмаган.</p>		<p>×</p>	<p>×</p>
<p>6. Қонун ҳужжатларида жисмоний ва юридик шахсларда кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқлар юзага келгандан, бошқа шахсга ўтгандан, чеклангандан ва бекор қилингандан сўнг қанча муддатда кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш учун мурожаат қилишилари лозимлиги белгиланмаган.</p>		<p>×</p>	<p>×</p>
Билвосита харажатлар			
Харажат тури	Манфаатдор томонлар (сони)		
Маъмурий сарф-харажатлар			
Харажат тури	Манфаатдор томонлар (сони)		
Бевосита фойда			
Фойда тури	Манфаатдор томонлар (сони)		

<p>1. Давлат рўйхатидан ўтказиладиган ҳуқуқ ва чекловларнинг, шунингдек ҳуқуқ белгиловчи ҳужжатларнинг аниқ рўйхати белгиланди.</p>	<p>кўчмас мулк объектининг ҳуқуқ эгалари</p>		
<p>2. Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш, кўчмас мулкни бўлиш, кўчмас мулкни бирлаштиришнинг талаблари белгиланди.</p>		<p>×</p>	<p>×</p>
<p>3. Кўчмас мулкни бўлиш, бирлаштириш ва уларнинг янги чегараларини белгилаш бўйича давлат хизматларини кўрсатиш тартиб-таомиллари белгиланиши уларни бозор активига айлантириш, кўчмас мулк бозорини ривожлантиришга хизмат қилмоқда.</p> <p>Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш бўйича 2023 йилда 795 160 та, 2024 йил I чорагида 199 940 та давлат хизматлари кўрсатилган.</p> <p>Кўчмас мулкни бўлиш, бирлаштириш ва уларнинг янги чегараларини белгилаш бўйича бугунги кунга қадар 1 169 та давлат хизматлари кўрсатилган.</p>		<p>×</p>	<p>×</p>
<p>4. 2023 йил давомида ҳудудий комиссиялар томонидан 451 та жисмоний ва юридик шахсларнинг аризалари кўриб чиқилган.</p> <p>Шундан, ҳудудий комиссиялар қароридан норози бўлган 22 та шахслар томонидан Апелляция комиссиясига мурожаат қилинган бўлиб, Апелляция комиссияси томонидан 20 та ҳолатда (90%) жисмоний ва юридик шахслар фойдасига ҳал этилган.</p> <p><i>Низоларни коллегиал тарзда кўриб чиқиш ҳамда комиссия қарори юридик оқибат келтириши туфайли комиссия таркиби Давлат кадастрлари палатаси, Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлиги, Адлия вазирлиги, Солиқ қўмитаси ҳамда Адвокатлар палатаси масъул ходимларидан ташкил этилган.</i></p>		<p>×</p>	<p>×</p>
<p>5. Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш бўйича ISO 19152 (LADM) халқаро стандарти асосида Кадастр ва рўйхатдан ўтказишнинг интеграциялашган ахборот тизими (UZKAD) ишлаб чиқилди.</p>		<p>×</p>	<p>×</p>

UZKAD тизими орқали республиканинг умумий 44,9 млн гектар ер майдонидан 42,7 млн гектари ёки 95 фоизининг электрон харитаси яратилиб, 40,4 млн гектари давлат рўйхатидан ўтказилди.	кўчмас мулк объектининг ҳуқуқ эгалари		
6. Бугунги кунда кадастр базасида ҳисобга олинган кўчмас мулк объектлари сони 8,4 млн. тадан ошди ва улар тўғрисидаги маълумотлар солиқ органларига онлайн тақдим этиб келинмоқда.		×	×
Билвосита фойда			
Фойда тури	Манфаатдор томонлар (сони)		
Жами фойда ва харажатлар			
Фойда		×	×
Харажатлар		×	×
Соф жорий қиймат		×	

Тартибга солиш воситалари самарадорлигининг даромад, соф фойда, доимий ва ўзгарувчан харажат шаклида ифодаланмаслиги сабабли **фойда ва харажатларни миқдорий кўрсаткичлар асосида таҳлил қилиш имконияти мавжуд эмас. Шу сабабли таҳлиллар сифат кўрсаткичлари асосида амалга оширилди.*

9.	Норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг амал қилиши натижасида тартибга солинадиган тадбиркорлик субъектларининг тоифаси бўйича сони (улуши) ўзгаришининг кўрсаткичлари		
Йиллар кесимида	Давлат рўйхатидан ўтказилган кўчмас мулк объектлари	Улуши (фоизда)	
2023 йил	795 160 та	79	
2024 йил I чораги	199 940 та	21	
Жами:	995 100 та	100	

**Маълумотлар манбалари: Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Кадастр агентлиги*

4-боб. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг рақобат муҳитига таъсири

10.	Норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг рақобат муҳитига таъсир кўрсатган оқибатлар (салбий/ижобий) тавсифи:
------------	---

Товар ишлаб чиқарувчи ёки хизмат кўрсатувчи хўжалик юритувчи субъектларнинг (етказиб берувчилар) доираси ва сонини чеклаши (чекламаслиги)	Чекламайди
Етказиб берувчиларнинг ўзаро рақобатлашиш имкониятини чегаралаши (чегараламаслиги)	Чегараламайди
Етказиб берувчиларнинг бозор муносабатларида ўзаро рақобатлашишга қизиқишини пасайтириши (пасайтирмаслиги)	Пасайтирмайди
Истеъмолчилар учун керакли ахборотни танлаш имконининг чегараланиши (чегараланмаслиги)	Чегараламайди

5-боб. ТСТБ бўйича ҳисобот муҳокама қилинганлиги тўғрисида маълумот

11.	ТСТБ бўйича ҳисоботни жамоатчилик муҳокамасидан ўтказиш натижалари тўғрисида маълумот:		
	ТСТБ бўйича ҳисоботни муҳокама қилишнинг идентификация рақами		
	ТСТБ бўйича ҳисобот муҳокамага қўйилган давр	Бошланиши	Тугаши
	Келиб тушган таклифларни кўриб чиқиш натижаси		
	Жами таклифлар сони	Қабул қилинган	Рад этилган

6-боб. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатни баҳолашга имкон берадиган бошқа маълумотлар

12.	Маълумотлар
	<p>Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш бўйича норматив-ҳуқуқий база тахминан 26 йил аввал, иқтисодиёт қарор топишининг эрта ривожланиш даврида шакллана бошлаган, у пайтда кўчмас мулкни рўйхатдан ўтказиш ҳақида етарлича маълумотлар ва тажриба йўқ эди. Ер участкаларига, турар жой ва нотураржой бинолари ва иншоотларига бўлган ҳуқуқларни рўйхатдан ўтказувчи органлар бир нечта бўлгани сабабли, Ўзбекистон Республикасида кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш борасидаги қонунчилик икки хил йўналишда ривожлана бошлаган. Қонун қабул қилунгунга қадар кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказишни тартибга солувчи бир нечта норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар мавжуд бўлган.</p> <p><i>Бинолар ва иншоотларни давлат рўйхатидан ўтказиш тартиби тўғрисидаги йўриқнома (рўйхат рақами 387, 1998 йил 7 январь);</i></p>

Ўзбекистон Республикасида Ер участкаларига бўлган ҳуқуқни давлат рўйхатидан ўтказиш тартиби тўғрисида йўриқнома (рўйхат рақами 736, 1999 йил 27 май);

Вазирлар Маҳкамасининг “Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида” 2014 йил 7 январдаги 1-сонли қарори;

Вазирлар Маҳкамасининг “Кўчмас мулк объектларига бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш тартибини такомиллаштириш чоратадбирлари тўғрисида” 2018 йил 29 декабрдаги 1060-сонли қарори.

Қонуннинг қабул қилиниши кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказганда ҳуқуқ эгаларининг қонуний ҳуқуқлари ва манфаатларига риоя этилишини таъминлади.

7-боб. Хулоса

13.	ТСТБдан ўтказиш натижалари бўйича норматив-ҳуқуқий ҳужжатдаги тартибга солиш усуллари анал қилиш мақсадга мувофиқлиги ёки уларни бекор қилиш зарурлиги тўғрисида хулоса
<p>Мазкур норматив-ҳуқуқий ҳужжатдаги айрим нормаларнинг амалдаги бошқа қонун ҳужжатлари билан номувофиқлиги ҳамда айрим масалаларнинг тўлиқ тартибга солинмаганлиги сабабли мазкур қонунга қуйидаги ўзгартириш ва қўшимчаларни киритиш таклиф этилади:</p> <p>ер участкасига бўлган ҳуқуқларнинг бекор қилинишини белгиловчи ҳужжатлар рўйхатидаги “қурилиш амалга оширилмаган ер участкасига нисбатан юридик шахсни рўйхатдан ўтказган давлат органининг ушбу юридик шахс тугатилганлиги тўғрисидаги маълумотлари” сўзларини “қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ер участкасига нисбатан юридик шахсни рўйхатдан ўтказган давлат органининг ушбу юридик шахс тугатилганлиги тўғрисидаги маълумотлари” сўзларига алмаштириш;</p> <p>ер участкасига бўлган ҳуқуқларнинг бекор қилинишини белгиловчи ҳужжатлар рўйхатига “Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесининг, маҳаллий Кенгашининг кўчмас мулк объектини бузиш ҳақидаги қарори”ни киритиш;</p> <p>қонунда келтириб ўтилган “бепул фойдаланиш ҳуқуқи” тушунчасини Фуқаролик кодексидagi “текин фойдаланиш шартномаси” тушунчасига мувофиқлаштириш;</p> <p>судларда кўриб чиқилган ёки кўриб чиқилаётган кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш билан боғлиқ бўлган низоларни Апелляция комиссияси томонидан такроран кўриб чиқилмаслигини белгилаш;</p> <p>кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларга оид чекловни давлат рўйхатидан ўтказиш учун асослар жумласига “Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, тегишли вилоят, Тошкент шаҳар ёки туман (шаҳар) ҳокимлиги ва ҳуқуқ эгаси ўртасида ер участкаларини жамоат эҳтиёжлари учун олиб қўйиш бўйича тузилган ҳамда нотариал тасдиқланган икки томонлама битим”ни киритиш;</p> <p>қонун билан жисмоний ва юридик шахсларда кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқлар юзага келгандан, бошқа шахсга ўтгандан, чеклангандан ва бекор қилингандан сўнг қанча муддатда кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказиш учун мурожаат қилишилари лозимлигини белгилаш.</p>	

14.	Норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг лойиҳаси ишлаб чиқилганда тайёрланган ТСТБ бўйича ҳисобот ва ТСТБ тўғрисида хулосалар (мавжуд бўлса) ушбу ҳисоботга илова қилинади.
Мавжуд эмас.	

15. Мазкур ҳисоботнинг тўғрилиги ва келтирилган маълумотларнинг ишончлилигини тасдиқлайман.